

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Dandserinden

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Dandserinden", i Paludan-Müller, Fr.: *Dandserinden*, udg. af Berit Ziegler, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 127. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm04-shoot-idm140348531941200/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Dandserinden

VI. En interessant historie

Dandserinden foregår dels i København, dels i Nordsjælland, hvor »Sommerhøi» (190.3) ligger et par mil fra byen med udsigt til søen og havet (194.7), men tæt nok på hovedstaden til at Charles kan ride frem og tilbage på samme dag, og til at lægen kan hentes hurtigt. Handlingen udspilles lige efter 1830, da D.F.E. Aubers (1782-1871) populære opera *Den Stumme i Portici* (1828; opført Kbh. 1830) stadig synges på gaderne (8.8). Paludan-Müller er en af de første romantister, der beskriver det samtidige københavnske borgerskabs selskabsliv og giver et indblik i datidens omgangsformer og møde; således beskrives 1830'ernes beklædning med stor detaljerighed og nøjagtighed. Som det fremgår af anrædelserne (kap. VIII), har samtiden heftet sig meget ved værkets lokalkolorit, hvilket er vigtigt for forståelsen af *Dandserindens* succes; københavnere begejstredes i høj grad over at læse om sig selv.

I de kendte, ydre rammer placeres den koncentrerede historie om Dione, der varer et halvt år, fra vinter til sommer, nogle år før den fortælles. Fortælleren anvender denne sløringsteknik for at skabe større distance mellem sig selv og hovedpersonerne, som han ikke vil blandes sammen med Værkets realisme understreges af, at dagene i fortællingen kan tælles; således varer den centrale kærlighedshistorie kun fire dage: fra Charles helbredes til deres forening, og i 3. Sang går der nøjagtig 20 dage: fra Charles' svigt, til Diones lig skyller i land. Den meget konkrete placering i rum og tid fastholder læseren i fiktionen og gør handlingen så troværdig som muligt.

Diones væsen synliggør det guddommelige i mennesket, idet hun til at begynde med fremtræder som en harmonisk 17-årig pige, skønt hendes familie omkom i en katastrofe. Hun er derfor tvunget til at optræde for at tjene til livets ophold, men hjælpes godt på vej af sin skønhed, ædle sjæl, rene hjerte, stærke tanker (60.7-8) og tro på det gode i menneskene og på Gud, som hun står i forbindelse med gennem sin ånd og sit kunstneriske geni. For omgivelserne, der ikke kender Dione (36.1), er hun »interessant«, hvilket skaffer hende adgang til de højere kredse. Det begynder først at gå galt, da hun forelsker sig i Charles, idet hendes åndelige kærlighed blandes med stærke seksuelle drifter, der til sidst tager magten over hende, og det hele ender i død og gru. Da kærligheden ikke kan realiseres, dels på grund af hans svig-